

Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle

Viite **UTP 16/2005 vp**

Asia

**YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN HUIPPUKOKOUS (MAJOR EVENT) 14.-16.9.2005;
SUOMEN KANTOJA**

Oheisena lähetetään eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle perustuslain 97 §:n mukaisesti Tasavallan presidentin ja valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen valiokunnan 10.5.2005 käsittelemä muistio Suomen kantoista YK:n syyskuun huippukokouksessa.

Valtiosihteeri

Arto Mansala

LIITTEET

Muistio

YK:N SYYSKUUN HUIPPUKOKOUS (MAJOR EVENT); SUOMEN KANTOJA

Vuosituhatjulistuksen välitarkastelu, vuosituhanneen kehityspäämäärien sekä YK:n keskeisten suurten kokousten tarkastelu tapahtuu YK:n huippukokouksessa (*Major Event*) New Yorkissa 14.-16.9.2005. Keskeisenä taustadokumenttina huippukokoukseen valmistauduttaessa toimii YK:n pääsihteerin 20.3.2005 julkistettu raportti "*In larger freedom: towards development, security and human rights for all*", joka pohjautuu sekä korkean tason paneelin (High Level Panel, HLP) raportin että professori **Jeffrey Sachs**in johtaman Millenium Project -raportin suosituksiin. Pääsihteerin raportti antaa suuntaviivat sille, mitkä tulevat olemaan huippukokouksen suositukset ja päätelmät.

1. Raportin käsittelystä

Suomi valmistautuu osaltaan ja yhdessä EU-maiden kanssa viimeistelemään näkemyksiään tavoitteiksi syksyn huippukokouksessa. Lähtökohtana kannanmuodostukselle on siis pääsihteerin raportissaan esittämät suositukset. Huippukokouksen loppuasiakirjaa koskevia neuvotteluja käydään niin New Yorkissa kuin pääkaupunkien kesken. Neuvotteluissa on tärkeätä, että YK:n pääsihteerillä on keskeinen ja vahva rooli. Käytännössä hänen apunaan toimii yleiskokouksen puheenjohtaja, jolla puolestaan on tukenaan joukko fasilitaattoreita.

Seuraavassa esitetään Suomen peruslinjaukset ja -tavoitteet keskeisiin kysymyksiin. Kannat tarkentuvat neuvotteluprosessin edetessä ja neuvotteluasetelmien täsmentyessä.

2. Näkemyksiä huippukokouksen lähtökohdista

Pääsihteeri korostaa raportissaan kolmea vapautta eli vapautta puutteesta, vapautta pelosta ja vapautta elää ihmisarvoista elämää. Raportti jakautuu näiden teemojen pohjalle ja neljänneksi vielä institutionaaliin kysymyksiin (1. Freedom from want; 2. Freedom from fear; 3. Freedom to live in dignity sekä 4) Strengthening the United Nations). Pääsihteerin raportin lähtökohtana on kehityksen, turvallisuuden ja ihmisoikeuksien kolmiyhteys. Siinä korostuu ihmisoikeuksien kunnioituksen, suojeluvastuun, oikeusvaltion ja hyvän hallinnon muodostama kokonaisuus.

Raportin tavoiteosa on varsin kunnianhimoinen kooste, mutta sen toimenpide-ehdotukset ovat pääosin konkreettisesti muotoiltuja. Riittävän kannatuksen saaminen niiden taakse vaatii jäsenmailta vahvaa poliittista tahtoa ja kompromissivalmiutta. Tämä edellyttää YK:n jäsenkunnalta "kypsyyttä" hyväksyä koko laaja paketti tai saada aikaan lopputulos, joka keskipitkällä aikavälillä johtaa maailmanjärjestön uudistamiseen. Pääsihteeri katsoo, että tavoitteiden saavuttamiseksi uudistusten läpiviemisen aika on nyt.

Suomi pitää raportin peruslähtökohtia oikein painotettuina ja antaa täyden tukensa pääsihteerin pyrkimyksille uudistaa YK:ta niin, että sen toiminta multilateraalisen yhteistyön keskeisenä toimijana on mahdollista. Valmisteluprosessista voidaan odottaa vaikeata. Suomi panostaa omalta osaltaan huippukokouksen onnistumiseen. Se edellyttää tiivistä yhteistyötä unionimaiden kesken, mutta myös aktiivista vaikuttamista bilateraalisuhteiden kautta muiden maaryhmien valtioiden näkemyksiin. EU:n on otettava priimusmoottorin rooli. Jotta reformiprosessi saataisiin käyntiin, oleellista on saada myös kehitysmaat uskomaan prosessin tärkeyteen. Siksi niiden näkemyksiä tulee tarkasti kuunnella.

Helsinki-prosessinkin lähtökohdista arvioiden hallitukset tarvitsevat YK:n uudistamisessa jatkuvaa yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan ja yrityssektorin kanssa. Suomi pyrkii vaikuttamaan siihen, että tämä näkemys tulisi vahvasti esiin myös kokouksen lopputuloksissa.

3. Suomen kantoja keskeisiin huippukokouksen agendalle tuleviin kysymyksiin

Suomi tukee **YK:n kokonaisvaltaista uudistamisprosessia**. Tavoitteenamme on monenvälisen yhteistyön vahvistamisen lisäksi YK:n pääelinten ja YK-järjestelmän toiminnan tehostaminen ja koherenssin lisääminen.

Kehityskysymyksissä Suomi pitää tärkeänä korostaa vuosituhaten kehityspäämääristä (Millennium Development Goals, MDG) saavutettua yhteisymmärrystä ja niiden toteuttamisen tärkeyttä. Samalla Suomi pitää kuitenkin oleellisena kokonaisvaltaisen lähestymistavan ottamista vuosituhatjulistuksen toimeenpanoon. Tästä näkökulmasta on tervetullutta, että pääsihteeri toteaa tarpeen nähdä MDGt osana laajempaa kehitysgendaa, mikä on hahmottunut viime aikojen suurten kehityskonferenssien yhteydessä. MDGt eivät yksin kata kaikkia kehitysgendan keskeisiä kysymyksiä, vaikka viimeaikainen kehityskeskustelu onkin kansainvälisesti pitkälti keskittynyt niiden saavuttamisen seurantaan.

Raportin Suomelle ja muille kehittyneille maille osoitettu viesti koskee ennen muuta kehitysavun tasoa, jonka tulisi pääsihteerin mukaan ylittää 0,7 prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2015 mennessä ja 0,5 %:iin 2009 mennessä. Myönteistä raportissa on se, että pääsihteeri korostaa avun määrän ohella myös huomion kiinnittämistä avun laatuun. EU-maat pitävät erityisen tärkeänä viestittää unionimaiden sitoutumista kehitysrahoitustavoitteen saavuttamiseen. EU:n on tarkoitus tehdä kesäkuun YAUN:ssa päätös aiempaa kunnianhimoisemmasta ODA-tavoitteestaan. Komission esityksen mukaan EU-maiden kollektiivisen ODA:n tulisi nousta 0,56 %:iin EU:n BKTL:sta vuoteen 2010 mennessä. Vanhojen jäsenmaiden vähimmäistavoite on 0,51 %.

Suomi hyväksyy omalta osaltaan komission vuotta 2010 koskevan esityksen 0,56 %:n kollektiivisesta tavoitteesta sekä myös vanhoille jäsenmaille asetetun 0,51 %:n tavoitteen. Maaliskuun 2005 kehityspäätöksen mukaan Suomen kehitysyhteistyön BKTL-osuus vuonna 2009 tulee olemaan 0,48 %. Raportissa pääsihteeri toteaa, että viisi maata on saavuttanut 0,7 %:n tavoitteen ja kuusi muuta on asettanut aikataulun sen saavuttamiseksi. Yksi näistä kuudesta on Suomi, vaikka sitä ei raportissa ulos kirjoitetaakaan. Suomi kirjasi tämän tavoitteekseen vuoteen 2010 mennessä helmikuussa 2004 hyväksytyssä kehityspoliittisessa ohjelmassa. Hallitus pyrkii edelleen 0,7 %:n saavuttamiseen vuonna 2010.

ODA-tavoitteen lisäksi pääsihteeri esittää raportissaan uusien ja innovatiivisten rahoitusmekanismien käyttöönottoa sekä laajempia velkahelpotuksia kehitysmaiden käytössä olevien resurssien lisäämiseksi. Erityisesti hän mainitsee International Financial Facilitystä (IFF) sopimisen ja MDG-pohjaisen velkahelpotuksen. Suomi tutkii parhaillaan uusien rahoitusmuotojen käyttöönottoa, tässä vaiheessa suhtautuminen IFF:iin ja kansainvälisiin veroehdotuksiin on varauksellinen. Suomen kanta HIPC-velkahelpotusohjelmaan on myönteinen, mutta pääsihteerin esittämään tarve-pohjaiseen velkahelpotusten määrittelyyn suhtaudutaan kuitenkin kielteisesti. Velkakysymyksen osalta Suomi korostaa maakohtaista velkakestävyys tarkastelua, velkahelpotusten yhteyttä kansallisiin köyhyysvähentämisohjelmiin sekä hyödynsaajien tasapuolista kohtelua. Velkahelpotusten ensisijainen kohde ovat vaikeasti velkaantuneet, mutta toimivan politiikkaympäristön omaavat maat. Suomelle on tärkeää, että velkahelpotuksista aiheutuvat kulut jaetaan tasapuolisen taakanjaon perusteella ja että kansainvälisten rahoituslaitosten rahoituspohja turvataan.

Suomi tukee kehitysmaiden oman aktiivisuuden korostamista kehitystavoitteiden (MDGt) saavuttamisessa, suunnittelun pitkäjänteisyyden ja ambitiotason nostamisessa samoin kuin kehitykselle suotuisan toimintaympäristön rakentamisessa. Nämä eivät edellytä uusia instrumentteja.

Suomen näkökulmasta katsoen kauppa- ja kehityskysymykset olisivat ansainneet syvempää analyysia ja Suomen tavoitteena onkin saada nostettua tämä problematiikka keskeisemmin esiin huippukokouspäätelmissä. Tuotannon ja kaupan kysymyksiä tulee tarkastella laaja-alaisesti kiinnittämällä huomiota kehitysgendan kokonaisuuteen ja siinä kestävään kehitykseen, kokonaistuottavuuden kasvuun, työpaikkojen luomiseen sekä näiden taustalla oleviin tekijöihin kuten esimerkiksi hyviin hallintotapoihin. Tuotannon, taloudellisen kasvun ja kaupan kysymykset tulee myös entistä paremmin nivoa kehitysmaiden köyhyydenvähentämisstrategioihin.

Myönteistä raportissa on myös **kestävän kehityksen** periaatteiden läpileikkaavuus. Raportti korostaa suosituksissaan Johannesburgin kestävä kehityksen toimintasuunnitelman ja siihen läheisesti liittyvän Monterreyn rahoituskokouksen välistä yhteyttä kehitystavoitteiden saavuttamiseksi.

Ympäristönäkökulma nousee raportissa painokkaammin esiin verrattuna HLP:n ja Sachsin raportteihin. Suomi toivoisi kuitenkin vielä vahvempaa sitoutumista ympäristöpolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi, jotka edelleen vahvistaisivat kestävä kehityksen linjauksia. Suomi kannattaa ympäristön ja turvallisuuden sekä ympäristön ja maaseutukehityksen välisen yhteyden korostamista. Myönteistä pääsihteerin raportissa ovat ehdotukset maailmanlaajuisen ympäristöhallinnon vahvistamiseksi. Suomi painottaa **tasa-arvo-kysymysten** valtavirtaistamista ja periaatteen nykyistä selkeämpää kirjaamista syksyn loppuasiakirjaan.

Eräät Suomenkin tärkeänä pitämät asiat kuten mm. **koulutus sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyskysymykset ja -oikeudet** eivät ole kovinkaan vahvasti esillä pääsihteerin raportissa. Suomi pyrkii vahvistamaan näiden kysymysten merkitystä vuosituhatjulistuksen kehityspäämäärien toteuttamisessa.

Suomen näkemyksen mukaan YK-yhteistyössä on tärkeätä kiinnittää huomiota globalisaatioon ja sen sosiaaliseen ulottuvuuteen. Suomen näkökulmasta on myönteistä, että pääsihteerin raportissaan myös **ILO:n maailmankomission tavoitteet** ml. siirtolaiskysymykset ja säällisen työn takaamisen (*decent jobs*). Suomen tavoitteena syyskuun huippukokouksessa on saada nämä kysymykset huomioonotetuiksi koherentilla tavalla niin YK- kuin myös muussa kansainvälisessä yhteistyössä.

Ihmisoikeuksille on annettu raportissa suuri painoarvo. Tavoitteena on nostaa ihmisoikeudet maailmanjärjestön työssä näkyvästi ja läpileikkaavasti esiin. Suomi pitää raportin ihmisoikeuslinjauksia hyvin tervetulleina ja Suomen näkemyksiä vastaavina. Pääsihteerin ehdotuksiin liittyen Suomen tulisi harkita vapaaehtoisrahoitusta YK:n ohjelmalle, jonka tavoitteena on kasvattaa YK:n maatiimien ihmisoikeusasantuntemusta. Samoin tulisi ajaa jo aiempaa yhteispohjoismaista esitystä ihmisoikeusvaltuutetun toimiston kuluista aiheutuvan osuuden asteittaiseksi nostamiseksi sääntömääräisestä budjetista katettavaksi. Suomi pyrkii sopimuselinten toiminnan vahvistamiseen, mm. hyödyntämällä niiden antamia suosituksia kahdenvälistä kehitysyhteistyötukea suunnattaessa sekä päivittämällä oman perusraporttinsa (core document) ihmisoikeuselimille.

Pääsihteerin ehdottaa raportissaan uutena ajatuksena ihmisoikeustoimikunnan korvaamista ihmisoikeusneuvostolla, joka asemaltaan rinnastuisi TN:oon ja ECOSOCiin. Tätä ajatusta on asettunut tukemaan myös YK:n ihmisoikeusvaltuutettu Louise Arbour. Suomi kannattaa ajatusta ihmisoikeusneuvostosta eli YK:n keskeisen ihmisoikeuselimen statuksen korottamista ja sen työn suurempaa pysyvyyttä. Olisi tärkeää, että EU asettuisi selkeämmin tukemaan tätä neuvoston perusajatusta. Useat erityiskysymykset, kuten elimen valintakriteerit, jäsenmäärä ja työtavat edellyttävät vielä kuitenkin pohdintaa.

Pääsihteerin korostaa **YK:n peruskirjan pysyvää** merkitystä myös uusien uhkien oloissa. Itsepuolustus-oikeus (artikla 51) ja TN:n laajat toimivaltuudet puuttua ennaltaehkäisevästi turvallisuusuhkiin turvaavat mahdollisuuden voimankäyttöön silloin, kun se on välttämätöntä.

Pääsihteeri ehdottaakin turvallisuusneuvoston päätöslauselmaa, jossa peruskirjan määräykset uudelleen vahvistettaisiin. Suomi tukee pääsihteerin näkemystä.

Suomi pitää erityisen tärkeänä pääsihteerin ajatuksia siitä, että TN hyväksyisi voimankäytön osalta tietyt periaatteet. Niiden avulla korostettaisiin sitä, että **suojeluvastuun** periaatteet eivät pyri oikeudellisen regiimin muuttamiseen. Päämäärä on ainoastaan turvallisuusneuvoston avoimuuden ja sen toimien ennakoitavuuden lisääminen. Samalla pääsihteeri edellyttää lujuutta ("firmer enforcement") turvallisuutta koskevien sopimusten noudattamiseksi ja niiden täytäntöönpanemiseksi. Suojeluvastuun periaate korostuu pääsihteerin raportissa myös oikeusvaltio -otsikon alla. Pääsihteeri esittää YK-sihteeristön **oikeusvaltioresurssien** vahvistamista, jota Suomi on ajanut YK:ssa voimakkaasti viime vuosina. Tämä kaikki on Suomen näkemyksen mukaan tervetullutta, kuten myös **Kansainvälistä rikostuomioistuinta (ICC)** koskevat vahvat muotoilut, joiden myös tulisi heijastua myös huippukokouksen loppuasiakirjassa.

Raportin suositukset mm. **ydinaseriisunnan, joukkotuhoukset ja leviämisen estämisen** osalta ovat pitkälti Suomen ja EU:n kantojen mukaisia. Suomi pyrkii vaikuttamaan siihen, että loppuasiakirjan muotoilut olisivat poliittisesti sitovammin kirjattuja. Tavanomaisten aseiden osalta pääsihteeri keskittyy pienaseisiin. Merkintää ja jäljittämistä koskevat neuvottelut ei-laillisesti sitovasta instrumentista on ollut tarkoitus saada valmiiksi kuluvana vuonna. Pääsihteeri kehottaa sopimaan laillisesti sitovasta instrumentista viimeistään pienaseprosessin tarkastelukonferenssissa 2006. Suomi tukee neuvotteluajan pidentämistä, mikäli se mahdollistaa laillisesti sitovan instrumentin aikaansaamisen.

Suomen tavoitteena on, että raportin **terrorismia** koskevat suositukset vahvistettaisiin poliittisesti valtionpäämiestasolla, mikä voisi luoda uutta momentumia kokonaisvaltaisen terrorismisopimuksen hyväksymiselle. Ensimmäinen pääsihteerin ehdotuksista toteutui jo, kun ydinterrorismin vastainen yleissopimus hyväksyttiin äskettäin. YK:n jäsenmaiden on ensiarvoisen tärkeää päästä sopuun siitä, että terrorismirikoksille ei ole missään olosuhteissa oikeutusta. Suomi tukee myös kehotusta ratifioida olemassaolevat 12 terrorisminvastaista yleissopimusta ja pöytäkirjaa, samoin kuin järjestäytyntä rikollisuutta koskevat sopimukset. Pääsihteeri esittää myös terrorismin vastaisen kokonaisvaltaisen YK-strategian luomista. Suomelle tämä on tervetullut esitys. Korostamme ihmisoikeusaspektin mukaansaamista strategian olennaiseksi osaksi.

Pääsihteerin raportissa tuodaan **kriisinhallintakysymykset** painavammin esiin kuin HLP:n tammikuisessa paperissa, minkä tärkeyttä Suomi ja EU-maat painottivat alusta alkaen. Suomi suhtautuu myönteisesti pääsihteerin esitykseen YK:n strategisen reservin kehittämisestä. Tärkeätä on myös painottaa YK:n ja alueellisten järjestöjen (mm. YK-EU-ETYJ) välistä tiiviimpää yhteistyötä niin sotilaallisessa- kuin siviilikriisinhallintayhteistyössäkin. Pääsihteerin esitys siviilipoliisien valmiuskapasiteetin kehittämiseksi on tervetullutta. Tervetullutta on myös huomion kiinnittäminen seksuaalisen hyväksikäytön ehkäisemiseen YK:n rauhanturvaoperaatioissa. Aihe on tärkeä kaikkien toimijoiden kannalta, ml. siviilipuolen toimijat.

Suomen vetäydyttyä UNMEE-operaatiosta (Etiopia/Eritrea) vuoden 2005 alussa, kokonaisosallistumistasomme YK:n rauhanturvaoperaatioissa on laskenut alle 50 henkilöön. Suomi osallistuu tällä hetkellä kuuteen YK-johtoiseen operaatioon ja kaikkiaan kymmeneen YK:n mandatoimaan operaatioon yhteensä n. 890 rauhanturvaajalla.

Turvallisuusneuvostoreformi on vienyt suuren osan huomiosta YK:n reformikeskustelussa. Oleellista on välttää se tilanne, että maailmanjärjestön kokonaisvaltainen uudistus kaatuisi TN-reformikysymykseen. Koska kysymys on poliittisesti niin vaikea, pääsihteeri esittää, että TN:n reformista on äänestettävä hyvissä ajoin ennen syyskuun huippukokousta mikäli uudistuksesta ei päästä muutoin yhteisymmärrykseen. Asiasta vallitsee jäsenmaiden kesken suuri erimielisyys.

Suomi pitää turvallisuusneuvoston reformin toteuttamista tärkeänä. Suomi hyväksyy TN-kysymyksen irrottamisen muusta reformipaketista. Huolimatta kysymyksen vaikeudesta, YK:n uskottavuus edellyttää turvallisuusneuvoston saattamista vastaamaan paremmin nykymaailmaa. Kannatamme niin pysyvien kuin vaihtuvien jäsenten lukumäärään lisäämistä. Suomi tukee avoimesti Saksan ja Japanin pysyvää jäsenyyttä. Muiden paikkojen osalta Suomi katsoo, että maaryhmien tulisi itse päästä sopimukseen omasta ehdokkaastaan. Suomi vastustaa veto-oikeuden laajentamista uusille pysyville jäsenille, koska se olisi vastoin turvallisuusneuvoston tehostamispyrkimyksiä.

Huomionarvoista pääsihteerin raportissa on se, että pääsihteeri esittää turvallisuusneuvostoon pääsyn valintakriteereiksi mm. sen kuinka maa kontribuoi YK:n budjettiin ja rauhanturvaoperaatioihin. Hän esittää kehittyneiden maiden osalta yhdeksi keskeiseksi kriteeriksi sen onko maa saavuttanut ODA 0,7 %:n tavoitteen tai onko maa osoittanut huomattavaa edistystä tavoitteen saavuttamiseksi. Suomi on seuraavan kerran ehdolla turvallisuusneuvostoon kaudelle 2013-14.

Pääsihteerin **ECOSOCia** koskevat reformiesitykset menevät pidemmälle kuin korkean tason paneelin esittämät ja ECOSOCin vahvistamista tuleekin korostaa. Ajatukset eivät kuitenkaan ole kaikilta osin tyydyttäviä ja jäävät pintapuolisiksi ja kysymyksiä herättäviksi. Syksyn loppuasiakirjan valmisteluun liittyvässä pro sessissa Suomen tavoitteena on konkreettisesti vaikuttaa ECOSOCin roolin vahvistamiseen.

Tärkeää ECOSOCin uudistamisessa on keskittyä agendan uudistamiseen, ei uusien rakenteiden luomiseen. Agendalla tulisi käsitellä kaikkia sellaisia laajempia taloudellisia ja sosiaalisia kysymyksiä, joilla on kehitysvaikutuksia erityisesti pitäen mielessä ECOSOCin tehtävän YK:n suurten konferenssien integroidussa ja koordinoitussa seurannassa ml. Monterreyn ja Johannesburgin huippukokoukset. Päähuomio tulisi kohdistaa ECOSOCin pääsegmenttien työskentelyn kehittämiseen. Neuvoston varsinaista istuntoa ei tule pilkkoa siten, että se heikentäisi ECOSOCin päätoimintoja tai näkyvyyttä. Proseduraalisista päätöslauselmista tulisi siirtyä käsittelemään enemmän sisältöä. ECOSOCin toiminnan tehostamista koskevat monet suositukset edellyttävät myös YK-sihteeristön riittävää koordinaatiokykyä.

Uusia ministerifoorumeita ei pidetä tarpeellisina, vaan ECOSOCin korkean tason segmenttiä tulisi hyödyntää paremmin poliittisena foorumina mm. uusien kysymysten esilletuomiseen. Esimerkiksi kehitysyhteistyöministerieillä olisi jo nyt olemassa olevissa rakenteissa mahdollisuus osallistua aktiivisemmin kokouksiin, mutta tätä ei ole koettu houkuttelevaksi. Ehdotus ECOSOCin kehittämisestä kehitysyhteistyöministeriöiden vuosittaiseksi tapaamiseksi merkitsisi kavennusta ECOSOCin nykyiseen mandaattiin. Rakenteita karsimalla ja agenda uusimalla voitaisiin poliittista kiinnostusta ja osallistumistasoa nostaa.

Rauhanrakentamiskomission (kts. alempana) ja ECOSOCin välinen yhteys on välttämätön määrittää. Rauhanrakentamiskomission alaisuuteen ehdotettujen kriisi/maakohtaisten ad hoc-komiteoiden työtä pohjustaa luotu eräitä kriisimaita (Guinea-Bissau, Burundi, Haiti) koskeva neuvoa-antava mekanismi.

Funktionaalisten toimikuntien ja muiden alaelinten käsittelemiä asioita ja teemoja voisi nykyistä johdonmukaisemmin nostaa ECOSOCin käsiteltäväksi. ECOSOCin ja yleiskokouksen suhde tulisi päällekkäisyyksien välttämiseksi määrittää tarkemmin. Yhteistyön lisääminen yleiskokouksen, turvallisuusneuvoston ja talous- ja sosiaalineuvoston puheenjohtajien kesken on tervetullutta.

Suomi ei kannata ECOSOCin puheenjohtajiston laajentamista, koska tätä koskevat ehdotukset eivät ole selkeitä eikä laajentamisella ole välttämättä lisäarvoa toiminnan tehostamisen mielessä.

Pääsihteerin raporttiin sisällytetyt konkreettiset ehdotukset **yleiskokouksen** arvoavallan kohottamiseksi ja toiminnan tehostamiseksi ovat tervetulleita. Yleiskokouksen työtä tulisi fokusoida. Sen tulisi keskustella ja käsitellä juuri sillä hetkellä ajankohtaisia asioita, jotta kaikki valtiot kokisivat sen omakseen. Suomen ja EU-maiden tulee yhdessä vaikuttaa siihen, että kehitysmaat saataisiin aidosti

mukaan yleiskokouksen työn tehostamistalkoisiin. Tuemme sinänsä pääsihteerin esityksiä **sihteeristön** työn tehostamiseksi ja vahvistamiseksi. Suomi pitää kuitenkin tärkeänä, että sihteeristöreformin yhteydessä koko ratkaisu ei ole sen vahvistaminen, vaan myös henkilöstöressurssien uudelleenkohdentaminen mahdollisimman tehokkaalla tavalla.

Pääsihteeri esittää HLP:n tapaan erityisesti konfliktista toipuvien maiden apuna toimivan **rauhanrakentamiskomission** (*Peacebuilding Commission*) perustamista, joka raportoi tilanteesta riippuen joko TN:lle tai ECOSOCille. Suomi kannattaa rauhanrakentamiskomission perustamista. Uuden toimielimen tehtäväkuvaa, rakennetta ja rahoitusta määriteltäessä tulisi taata se, että komissio tukisi mahdollisimman tehokkaasti YK:n operatiivista toimintaa. Jäsenmailla on vielä kovasti eriäviä näkemyksiä uuden elimen rakenteesta ja toiminnasta. Uuden elimen perustaminen vahvistaisi kriisinhallintakysymysten linkkiä kehityskysymyksiin, mikä tähän mennessä on YK-järjestelmässä jäänyt varsin vähälle. Se merkitsisi YK:n tehtävien lisääntymistä mm. siviilikriisinhallintatehtävissä. Pääsihteeri esittää, että oikeusvaltio -toimintojen koordinoititehtävä annettaisiin rauhanrakennuskomission sihteeristölle. Näiden tehtävien keskittäminen tehostaisi tämän tärkeän horisontaalisen kysymyksen parempaa huomioimista YK:n toiminnoissa niin sihteeristössä kuin kentälläkin. Tämä vastaa Suomen jo pidempään YK:ssa aktiivisesti ajamaa linjaa.

Pääsihteeri esittää vihollisvaltiolausekkeiden, huoltohallintoneuvostoa koskevien määräysten sekä sotilaallista esikuntavaliokuntaa koskevien mainintojen poistamista peruskirjasta. Suomi tukee näitä esityksiä katsoen lisäksi, että näiden muutostarpeiden kirjaaminen korostaa viestiä siitä, että peruskirja on muilta osin ajan tasalla.